

Kupujte
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
Oglasi v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
Best Advertising
Medium

VOL. XXVII.—LETO XXVII.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), JANUARY 12, 1944

STEVILKA (NUMBER) 9

Roosevelt predlaga vojni in povojni program

SILNA ZRAČNA BORBA DIVJA NAD NEMČIJO

Amerikanci razbijajo
nacistične industrijske
tarče

LONDON, 12. januarja. — Nad Nemčijo se bje ena naj-
večjih zračnih bitk v zgodovini.
Tekom zadnjih 24 ur so ameri-
ški težki bombardniki, spremljani
od velikih jat bojnih letal, vpi-
zorili ostre napade na industrijske
naprave širom severne in
zapadne Nemčije, in zadajali na-
cijski vojni industriji navzlic o-
bupni obrambi, težke udarce.

Komunikej, ki je bil objav-
ljen na glavnem stanu Adolfa
Hitlerja, pravi, da so Nemci
zabili 123 ameriških letal, po ve-
čini težkih bombardnikov. V istem
komunikeju je podana fanta-
stična trditve, da je bilo samo
dvoje nemških letal definitivno
izgubljenih, medtem ko se jih
sedem pogreša.

Ameriške bombnike so na po-
letih spremljala bojna letala
"Mustang P-51", katerih po-
letni obseg je največji od vseh
bojnih letal, kar jih je danes v
zraču.

Rdeča vojska je prodrla preko reke blizu Sarnyja

LONDON, 12. januarja. —
Zadnja radijska poročila iz Mo-
skve javljajo, da je Rdeča vojska,
podprta od gerilcev v po-
krajini Rovno, večeraj presekala
nemške linije 35 milj globoko v
stari Poljski in prekoračila re-
ko Sluch v bližini mesta Sarny.

Istočasno poroča Moskva,
da je bilo v zadnjem tednu v
mogočni ruski ofenzivi, ki se je
končala z zavzetjem mesta Ki-
rovograd, ubitih 15 tisoč Nem-
cev.

Rusi so zdrobili ves nemški
odpor v okolici mesta Sarny. Po
prekoračenju reke so zavzeli
mesto Strijelsk, ki leži sedem
milj severno od Sarnyja. V dru-
gem navalu so tudi okupirali
železniško postajo v Nevoviči,
sedem milj južno od Sarnyja. V
tem okrožju je bilo tekom dne-
va ubitih osem sto Nemcev, in
Rusi so na tem sektorju raz-
tegnili svojo fronto na 14 milj.

NA OPERACIJI

Mrs. Mary Cepek, 6205 St.
Clair Ave., se je večeraj podala
v Glenville bolnišnico, kjer se
bo podvrgla operaciji. Obiski ni-
so dovoljeni. Želimo ji skorajš-
nje okrevanje!

DAR ZA SANS

Mr. Frank Rupnik, White
Road, Gates Mills, O. je v na-
šem uradu izročil vsoto \$5.00 za
SANS, ter se mu v imenu odbo-
ra iskreno zahvaljujemo!

Vojaški dogodki v Jugoslaviji

Napisal Viktor Bienstock
KAIRO, 5. januarja (O.N.A.)
— Vojaški dogodki v zadnjih
treh tednov v Jugoslaviji so i-
meli precej odmeva tudi na po-
litičnem polju, ter so nekoliko
spremenili sliko položaja, kate-
rega so mnogi opazovalci že za-
čenjali sprejemati kot defini-
tivnega zaradi partizanskih u-
spehov.

V mnogih ozirih se je položaj
v Jugoslaviji povrnil tja, kjer
se je nahajal ob koncu meseca
novembra, ko so Nemci začeli
veliko ofenzivo z namenom, da
popolnoma uničijo ves parti-
zanski pokret. Zaveznikom pa
so ti dogodki resno svarilo.

Položaj pred 3 tedni

Pred tremi tedni so se naha-
jale sile Maršala Tita na njho-
vem višku. Dve tretjini države
se je nahajalo v njihovih rokah
in njihova zmogovita poročila
zunanjemu svetu so jih kazala
kot nepremagljivo silo v notra-
nji politiki Jugoslavije. Prvič od
leta 1941 sem, so se čutili toli-
ko močne, da so tvegali odtu-
jev vseh kralju prijaznih ele-
mentov, ko so javno zavrgli
kralja, ter spravili zaveznike v
zadrego s tem, da so zahtevali
od njih, da odrečejo priznanje
zamejni vladi.

Od tega časa sem, pa je mo-
ral Tito prenesti mogočne na-
pade nemških armad. Njegove
izgube terena so bile velike, a
tudi — in to je še bolj važno —
izgube moštva in materijala so
bile precejšnje, a koravno zdaj
se ni mogoče povedati, kako ve-
like so bile njegove izgube na
tem polju. Mnogo partizanskih
edinic se je moralo razpršiti in
se zateči zopet k taktiki geril-
skega vojskovanja. Zopetna re-
organizacija teh edinic v briga-
de pa bo morda zahtevala me-
sece. Bilo je celo nekaj trenot-
kov, ko je bilo nemogoče reči,
ali bo Tito izdržal ali ne, toda
zdaj je že postalo očitno, da
je uspel rešiti velik del svojih
sil, tako da je še vedno ostal
žarišče odpora.

Nemci še vedno močni

Dogodki teh viharov treh te-
dnov pa so seveda pokazali, da
je še vedno vojna in da imajo
Nemci še vedno dovolj sil, da
poskusijo operacije čiščenja v
Jugoslaviji — stabilnost in traj-
nost vladnih organizacij, usta-
novljenih na terenu, bo torej
odvisna od vojne sreče.

Zaradi nasprotujočih si po-
ročil, ki so se pojavila, je umest-
no povedati, da Tito ni dosegel
nobenega dodatnega priznanja
preko tega, kar mu je bilo do-
deljeno od Britanije, Amerike
in Rusije. Vse te tri velesile
tudi še nadalje priznavajo vla-
do kralja Petra v Kairu kot
legalno vlado Jugoslavije, ter
vzdržujejo z njo redne diploma-
tične stike, kar tudi dokazuje
Stalinov telegram Puriću, kate-
rega besedilo je bilo objavljeno
tukaj v Kairu pretekli torek.

Sovjetsko časopisje rezervirano
Sovjetsko časopisje, ki čisto
napada Mihajlovića, nikdar ne
ponavlja partizanskih napadov
na kralja. Nekateri dobro ob-
veščeni krogi trde celo, da je
Rusija, ki je partizanski pokret
inspirirala, zdaj napram Jugo-
slaviji celo nekoliko bolj rezervirana
nego Anglija.

Britanski uradni krogi vedno
poudarjajo, da je Tito pridelje-
na misija vojaškega in ne poli-
tičnega značaja. Tudi ameriška
misija je strogo vojaškega zna-
čaja. Glede one misije pa, kate-
ro nameravajo Rusi glasom svo-
je izjave poslati v Jugoslavijo,
ta misija bo tudi popolnoma vo-
jaška — uradni jugoslovanski
in tudi sovjetski krogi pravijo,
da ni izključeno, da bo obiska-
la tudi Mihajlovića, da se na li-
cu mesta prepriča, kaj dela.

Kaj storijo zavezniki?

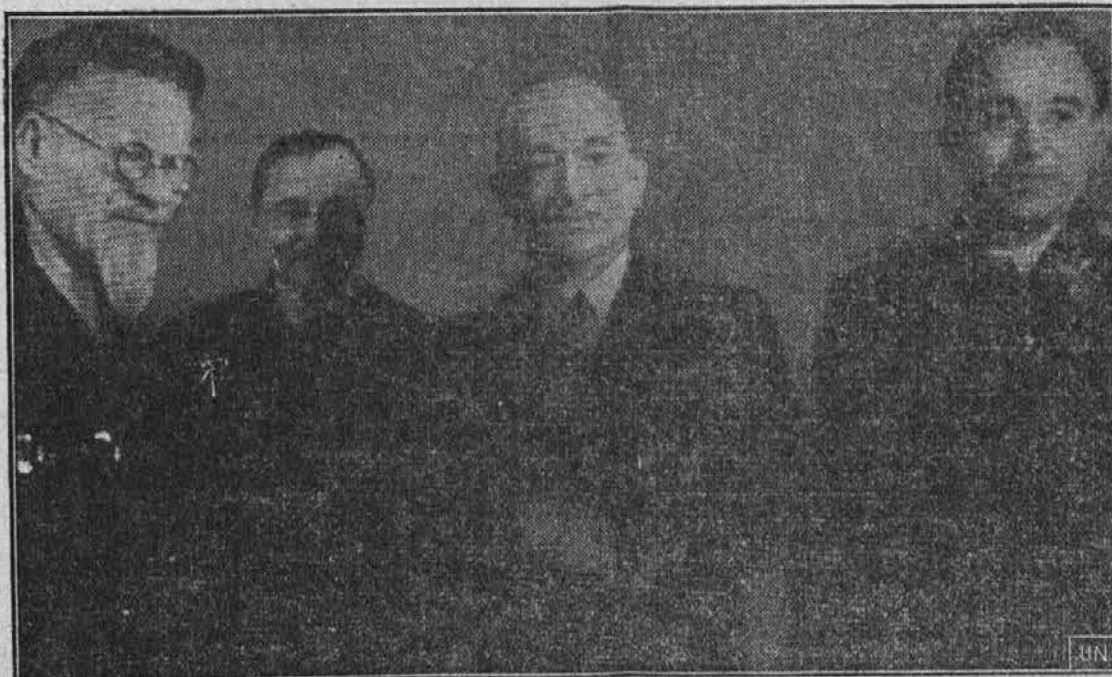
Pričakuje se, da bo ena po-
sledic zadnjih vojaških dogo-
dov v Jugoslaviji ta, da bodo
zavezniki zopet spremenili svo-
jo politiko napram Mihajlovi-
ću. Zavezniki so ga bili popol-
noma izbrisali iz svojih knjig in
mu nehali pošiljati podporo, ker
je bil baže preveč pasiven. Pri-
tožbe so trdile o njem, da se
sploh ne bori proti Nemcem, a-
koravno je jugoslovanska vlada
trdila, da se je pomalem boril
in da je v zadnjem času v obup-
nih bojih zadrževal nemške na-
pade.

Verjetno je zdaj, da bodo za-
vezniki še enkrat poskusili z
Mihajlovićem, da bi ga pregovo-
rili, da postavi svoje sile aktiv-
no v boj proti Nemcem. Dvom-
ljivo pa je, dali se bodo ti novi
poskusi posrečili. Nič se ni
takega pripetilo, da bi prepri-
čalo Mihajlovića, da se bo ak-
cija izplačala tudi ako ni isto-
časna z zavezniško invazijo. U-
sodo Titovih sil in onega civil-
nega prebivalstva, ki se nahaja
v okrajih zasedenih od Nem-
cev, pa bo mogel navesti kot o-
pravičbo svojega držanja.

GLAVNI ODBOR PROGRE- SIVNIH SLOVENK

V nedeljo ob 3. uri popoldne
se v Slovenskem delavskem do-
mu na Waterloo Rd., vrši seja
glavnega odbora Progresivnih
Slovenk. Vabljeni so vse glavne
odbornice in uradnice krožkov,
da se seje udeležijo.

Pogodba, ki ustavi nemški "Drang nach Osten"

Pred kratkim je bila v Mo-
skvi podpisana 20-letna pogoda-
ba med Rusijo in Češkoslova-
ško, s katero sta se omenjeni
državi zavezali, da podvzmeta
skupno akcijo in da si nudita
medsebojno pomoč, ako bi Nem-
čija zopet kdaj poskusila z eks-
panzijo proti vzhodu, sledč
svojemu prastaremu nagonu

Zahteva odpravo stavk in vojnih profitov ter ekonomsko sigurnost za ljudstvo, kadar se zopet povrne mir na zemljo

Predsednik Roosevelt je večeraj naslovil na kongres poslanico, v kateri je razvil obširen program zakono-
dajne akcije, ki predvideva popolno mobilizacijo vsega naroda za vojni napor, v svrhu izvojevanja čim hitrejš
zmage obenem pa vsebuje načrt rekonstrukcije za povojno dobo, ki bi prinesel ekonomsko sigurnost in socialno
zaščito vsemu ljudstvu.

Temelj vojnega programa, ki ga je priporočil kongresu, je sprejem zakona narodne službe, ki bi dal
vladi moč mobilizirati slehernega sposobnega moškega in ženske v deželi za tako delo, ki bo največ koristilo voj-
nemu naporu in onemogočilo stavke v vojnih in drugih bistveno važnih industrijah.

BALKANSKI SATELITI SE TRUDILJO ZA VAREN UMİK IZ OSIŠČA

BERN, 9. januarja (O.N.A.)
— Vedno več je znamenj, da si
vsi nemški sateliti na Balkanu
prizadevajo, da odnesejo svoje
pete ven iz nemške koalicije.
Tudi ljudski odpor napram
Nemcem in njihovim hlapcem
narašča.

Na Hrvaškem so Nemci na-
šli, da je potrebno vtisniti žig
za identifikacijo vsem vojaškim
obvezancev. V telu drugega
dela meseca decembra so vžga-
li vsem hrvaškim četam poseb-
ne znake v kožo na laketi. O-
gromno ogorčenje radi te ne-
verjetne odredbe je silno pove-
čalo sabotažo. Minister za no-
tranje zadeve je dal aretirati
vse osebe, ki nosijo ime Brož
— rodbinsko ime maršala Brož.

Madžarska je nervozna

Madžarska postaja čedalje
bolj nervozna, čim se približuje
Rdeča armada madžarskim me-
jam. Budimpešta je začela v i-
nozemskih prestolnicah netiti
propagando, ki naj bi pokazala
Madžarsko bolj kot nekakšno
žrtev Nemčije, ne pa kot enega
izmed so-krivcev nacizma.

Madžarska propaganda si
prizadeva spraviti v svetovno
časopisje naslednje argumente:
"Prvič, Madžarska je bila
pahnjena v vojno od prejšnje-
ga zunanega ministra Bardos-
syja. Drugič, Madžarska zdaj
tako ne more iz vojne ven, ker

bi jo sicer Nemci popolnoma za-
sedli, kar bi spravilo v največjo
nevarnost četr milijona Židov
in na tisoče poljskih in franco-
skih beguncev. Tretjič, Madžar-
ska hoče na vsak način ohrani-
ti svojo industrijo in svoje po-
ljedelstvo, ker bo oboje potreb-
no za rekonstrukcijo po vojni."

Položaj v Romuniji

Prav posebno v strahu pa je
Romunija. Govorice se pojav-
ljajo o uporih vojakov na vzhod-
ni fronti in velikanske množice
beguncev, ki se vale iz vzhoda,
iz zasedenih dežel, povečujejo
nemir. Romunskih Židov ne pre-
ganjajo več tako hudo kot prej.
Njihove deleže živil so povečali
in za dekret, ki določa, da mo-
rajo nositi posebne znake, se
nikdo ne briga več. Vojni mini-
ster je celo dovolil Židom, ki
služijo v delavskih oddelkih in
so bili častniki, da nosijo svoje
častniške uniforme.

Na Bolgarskem je bilo objav-
ljeno, da bodo bedni Židje do-
bivali brezplačno nego v držav-
nih bolnišnicah.

POPEAVEK

V seznamu zastopnikov dru-
štva za letno konferenco Slo-
venskega narodnega doma na
St. Clair Ave., se je pomotoma
poročalo, da zastopa Krist Sto-
kel društvo Lunder-Adamič št.
28 SNPJ, katero društvo bo za-
stopal John Pollock.

Toda predsednik je izrecno poudaril, da je za "draf-
tanje" delovne sile le pod pogojem, da kongres obenem
osvoji zakonodajni program, sestojec iz petih točk. Ta
program je sledeči:

1. Realističen davčni zakon, ki bo preprečil kopiče-
nje vojnih dobičkov tako od strani korporacij kot od stra-
ni posameznikov.
2. Nadaljevanje obstoječega zakona, ki daje vladi
pravico predelati vojne kontrakte, kjer so dobički previ-
soki, in da se zajamči poštene cene za vlado.
3. Zakon za določitev živilskih cen, ki bo dal vladi
moč, jamčiti minimalne cene za farmerje in vzdržavati
kontrolno nad cenami živeža za protekcijo konzumentov.
Obenem je predsednik zahteval nadaljevanje subvencij
za farmerske pridelke, kar bi stalo vlado milijardo dolar-
jev na leto.

4. Podaljšanje stabilizacijskega zakona, sprejetega v
oktobru 1942, za kontrolo mezd, plač in cen, ki bo dru-
gače zgubil svojo veljavnost v juniju tekočega leta.

To je program, ki ga je predsednik predložil kon-
gresu v svrhu izvojevanja čim hitrejš zmage.

Načrt ekonomske in socialne sigurnosti, ki ga je
predsednik označil kot "Nov čarter svobodščin," name-
njen za povojno dobo rekonstrukcije, pa je sledeči:

1. Pravica do koristnega in pošteno plačanega dela v
industrijah, delavnicah, na farmi ali v rudnikih dežele.
2. Pravica do tolikšnega zaslužka, da omogoči pre-
skrbu zadostnega živeža, oblačila in razvedrila.
3. Pravica vsakega farmerja, da producira in proda-
ja svoje produkte po ceni, ki omogoči njemu in njegovi
družini dostojno življenje.
4. Pravica vsakega trgovca in industrijalca, velike-
ga ali malega, voditi svoj posel pod razmerami, v katerih
bo varen pred nepošteno konkurenco in bo prost kontrole
od strani monopolov doma ali v inozemstvu.
5. Pravica vsake družine do dostojnega doma.
6. Pravica do zadostne zdravniške oskrbe in prilike
do dosege in ohranitve dobrega zdravja.
7. Pravica do zadostne protekcije pred ekonomskimi
bojaznimi, ki izhajajo iz starosti, bolezni, nezgode in
brezposelnosti.
8. Pravica do dobre izobrazbe.

V poslanici, ki je bila prečitana pred drugim zase-
danjem 78. kongresa, kakor tudi v radijskem govoru, ki
ga je imel zvečer, je predsednik svaril pred sebičnimi in-
teresi, ki skušajo vojno izrabiti za osebni dobiček, in ape-
liral na ves narod, da se posveti delu za zmago nad so-
vražnikom, brez ozira na politične in druge difference.

Lausche pozvan, da kandidira za governerja

Demokratje v okraju Coshoc-
ten so v ponedeljek poslali a-
pel na župana Lauschea, da
postane demokratiški kandidat
za governorja pri volitvah, ki se
bodo vršile v jeseni, ker v dru-
gih demokratiških kandidatih,
ki očitno nameravajo kandi-
dirati, ne vidijo nobenega iz-
gleda za zmago. Objubili so
mu svojo podporo ter sporočili,
da se bodo demokratje šestih
nadaljnjih okrajev v državi iz-
rekli zanj, ako se odloči kandi-
ščejo od četrta naprej. Želimo,
da bi čim preje okrevail!

rijo 17. kongresni distrikt, so
Ashland, Delaware, Knox, Lick-
ing in Richland.

Župan Lausche je zadnji čas
prejel več povabil od demokra-
tov iz raznih delov države, da
govori na njih prireditvah, kar
dokazuje rastoče zanimanje za
njegovo kandidacijo, ampak on
se do sedaj še ni izrazil, kakšne
politične načrte ima za bodo-
čnost.

V BOLNIŠNICI

V Emergency bolnišnici se
nahaja radi poškodb, ki
jih je dobil v tovarni pri delu,
Mr. Frank Mišić, 19301 Musko-
ka Ave. Prijatelji ga lahko obi-
reklj zanj, ako se odloči kandi-
ščejo od četrta naprej. Želimo,
da bi čim preje okrevail!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Jedro osvobodilnega pokreta v Evropi

V svoji nespametni kampanji mazanja in črnenja narodnega osvobodilnega gibanja v Jugoslaviji, se je vlada kralja Petra in njen diplomatski aparat posluževal v glavnem starega in že obrabljenega orožja "boljševiškega strahu." Kraljevska jugoslovanska vlada dobro ve, da je to priljubljeni "argument" reakcije v vseh deželah in posebno še v tej, ter da bi se moglo s te vrste propagando najprej doseči njen destruktivni cilj. Dejstvo, da brez sijajne borbe boljševiške Rusije, bi vprašanje svobodne ali kakršnekoli Jugoslavije sploh ne obstajalo, seveda ne prija gospodom in kairu. Iz tega je pač dovolj jasno, da se vlada kralja Petra niti najmanj ne briga za bodočnost jugoslovanskega ljudstva, ampak predvsem zato, da se povrne na svoja prejšnja mesta in k svojim privilegijem.

Ameriško ljudstvo danes dobro razumeva ogromno vlogo, ki jo igra Rusija v tej borbi proti nacifašizmu in pozdravlja z navdušenjem uspehe rdeče armade, kateri zagotavljajo svetu končno zmago nad fašistično koalicijo. Ali večina Američanov pa še ne razume, da je jedro današnjih osvobodilnih "pokretov" v Evropi sodelovanje liberalnih in kmečkih elementov s komunisti. V vseh narodnih gibanjih, pa bilo to v Jugoslaviji, Franciji, Italiji ali drugje, se komunisti udeležujejo v teh gibanjih, kot enakopravni partnerji. Ostali člani narodnega osvobodilnega gibanja nimajo nobenega strahu pred njimi, ker vedo, da veže vse skupni cilj in ideal, ki je: osvobodjenje dežele izpod fašističnega sovražnika ter vzpostavitev prave ljudske demokracije, kakršne večji del Evrope ni poznal pred to vojno.

Politika "boljševiškega strahu" je doživela svoj končni poraz v Monakovem ter je v glavnem dovedla do današnjega svetovnega klanja, a narodi Evrope so uvideli in spoznali namen, ki se je skrival za razvpito "boljševiško nevarnostjo" in so odvrgli vsak strah pred sodelovanjem s komunisti.

Najboljši dokaz v tem nudi v svoji zadnji izdaji ameriški magazin "Life," v katerem je objavljen članek, ki opisuje borbo osvobodilne borbe na Danskem. Ta dežela je po vsem svetu priznana za demokratsko državo, a kaj se tam dogaja? Podtalni pokret, voden po konservativcu John Moellerju, sodeluje s komunisti, kateri niso imeli doslej takorekoč nobene važnosti v tej državi in posebno niso igrali nobene politične vloge. Zdaj pa konservativni elementi skupno z njimi vodijo borbo odpora proti skupnemu sovražniku potom podtalnega gibanja.

V današnji anti-fašistični borbi proti Hitlerju se ne vpraša kako je kdo politično opredeljen, ampak samo ako je voljan, da bide borbo proti skupnemu sovragu. Vsak iskren in pravi rodoljub, kateri se hoče boriti za osvobodjenje svoje rodne dežele in za vzpostavitev ljudske demokracije, je dobrodošel. Beneš, Moeller, De Gaulle in drugi voditelji nove demokratske Evrope sodelujejo z vsemi anti-fašisti, brez ozira na politično prepričanje ali opredeljenje. Edini saboterji tega sodelovanja so pro-fašistični in reakcionarni elementi, kakor so člani ubežne jugoslovanske vlade, toda ljudstvo je te že odvrгло na stran.

Jugoslovansko ljudstvo, ki v pretežni večini ni komunistično, danes ne vprašuje, ali je Tito komunist ali ni, pač pa le to, če se bori za osvobodjenje Jugoslavije izpod Hitlerja in za vzpostavitev ljudske demokracije po končani vojni. Ta narod je to potrdil s svojo dveletno borbo proti okrutnemu osvajaču. Za njega je Tito postal slavni simbol osvobodilne borbe, simbol najsvetlejših narodnih in političnih idealov.

*** Kupujte vojne bonde! ***

Letno poročilo urada za emigracijo in naturalizacijo

Čeprav sedaj prihaja mnogo manj emigrantov v Združene države, nikdar jih ni bilo manj od časa civilne vojne. Komisar Earl G. Harrison pravi, da je vseeno zadnje leto bilo eno najbolj živahnih od začetka obstoja urada za emigracijo in naturalizacijo.

V svojem letnem poročilu, zaključno s 30. junijem 1943 leta, je komisar posebno poudaril nepričakovano količino vojnega dela. Tu spodaj je naštetih nekaj del, ki jih je ta urad opravil.

Izprašenih je bilo več kot 41.000 ljudi, ki so prišli v to deželo, največ preko mej iz Kanade in Mehike.

Obmejne straže, kakor tudi straže ob morju in notranje straže so obišle več kot 10.000.000 milj, da bi preprečile vtihotapljanja in nedovoljen vhd v Združene države.

Zadnjega marca je vojno ministrstvo preneslo na ta urad dolžnost varstva ljudi — 9.000 tujih državljanov, ki so tu internirani.

Naturaliziralo se je 318.933 novih državljanov, od katerih je 37.474 vojakov in 52.274 prejšnjih državljanov sovražnih zemelj.

Pregled kaže, da je tu nad 50 tisoč orač iz Kanade, Mehike in iz Karibskih krajev, ki so prišli sem, da tu pomagajo v raznih krajih dežele.

Komisar Harrison je rekel, da je naturaliziranje navadno delo tega urada, toda tudi tega obseg se je med tem časom povečal.

Rekel je, da se je sprevidelo kako velike koristi prinaša državljanstvo onim, ki niso tu rojeni, ter so se zato potrudili in pospešili sami proces naturalizacije, posebno v slučajih vojakov.

Velika želja tujcev in pritisk vojnih oblasti za čim prejšnjo naturalizacijo so privedli do tega, da je ta urad izdal 281.594 spričeval naturalizacije civilistom in 37.474 vojakom sedaj tu in izven dežele. To število naturalizacije je največje od leta 1907. In tudi je uspeh v tem, da se je zelo skrajšalo opravilo tega dela, ki se je prej vlečlo iz leta v leto.

Iz poročila se tudi vidi, da je bilo naturalizirano 52.274 sovražnikovih državljanov, od katerih je bilo samo 93 zavrnjenih. Zraven tega je še 147.914 prošenj za državljanstvo, ki pri kraju leta niso bile še rešene.

Toda dokler je delo z naturalizacijo tako obilno, število emigrantov je bilo najmanjše v zadnjih 80 letih. Tujih državljanov, ki so se preselili sem za stalno, je bilo samo 23.725. In od teh je bilo le 9.045 sprejetih po kvoti, dasiravno le ta znaša 153.774. Ne-emigrantskih dovoljenj je bilo izdanih 81.117.

Praven tega velikega povečanja dela, in vključ vsemu, se je v tem času način delovanja reorganiziral — posebno administracija. Vse delo se je sedaj razdelilo štirim uradnikom, kateri so naravnost odgovorni komisarju. S tem se je pospešil potek, ter na ta način je rešenih mnogo prošenj, ki so čakale dolge mesece. Ravno tako so popravili razne uredbe, ki se nanašajo na njihovo delovanje, ter so tudi začeli izdajati mesečne publikacije z informacijami za uradnike in druge zainteresirane urade.

Slovenski ameriški narodni svet

POROČILO O FINANČNEM STANJU

31. DECEMBA 1943
Bilanca v banki (\$17.743.90) in na roki (\$41.70) 30. nov. 1943 \$17.785.60

Dohodki v decembru:

Podruž.	Štev.		
2 SANS, Chicago, Ill.	300.00		
6 " Ely, Minn.	21.75		
8 " West Newton, Pa.	13.40		
9 " Wilcox, Pa.	6.55		
10 " Canton, O.	24.00		
12 " W. Aliquippa, Pa.	48.25		
15 " Springfield, Ill.	8.36		
22 " Midway, Pa.	11.00		
24 " Virden, Ill.	6.73		
26 " Salem, O.	4.30		
32 " Arcadia, Kans.	10.75		
32 " Cleveland, O.	6.00		
33 " Bridgeport, O.	11.00		
35 " Gary, Ind.	10.00		
40 " Acemontia, Pa.	50.00		
48 " Kemmerer, Wyo.	9.50		
45 " Sheboygan, Wis.	30.50		
47 " Pueblo, Colo.	5.00		
48 " Cleveland, O.	125.00		
53 " Johnstown, Pa.	4.00		
55 " Strabane, Pa.	200.00		
56 " okrožje Milwaukee, Wis.	300.00		
61 " Indianapolis, Ind.	17.65		
63 " Brooklyn, N. Y.	9.00		
65 " Worcester, N. Y.	15.00		
67 " Los Angeles, Calif.	60.00		
73 " Hermine, Pa.	20.00		
81 " Sheboygan, Wis.	8.00		
83 " Walsenburg, Colo.	10.00		
86 " Elizabeth, N. J.	4.50		
90 " Kirkland Lake, Ont., Can.	25.00		
91 " Chisholm, Minn.	5.00		
94 " Hostetter, Pa.	6.00		
96 " Auburn, Ill.	2.00		
Podružnice SANS, Pueblo, Colo.	100.00		
Dr. štev. 710 SNPJ, Buffalo, N. Y.	5.00		
Clani dr. štev. 266 SNPJ, Muskegon Hts., Mich.	10.00		
Poslano Vincentu Cankarju, Chicago, Ill.	659.12		
Posamezniki	55.00		
Skupni dohodki	2.217.36		
	\$20.002.96		

Izdatki v decembru:

Stanarina za urad	\$ 50.00
Poštna znamke	35.50
Telefoni	1.92
Uradnikova plača	153.20
Pisarniške potrebitine	3.87
Tiskovine	33.00
Luč v uradu	1.05
Voznina in dnevnica za sejo v Clevelandu 14. nov.	44.00
Voznina in dnevnica za sejo v Chicago 4. dec.	68.00
Angleške revije in listi	1.50
Podpora Združenemu odboru	1.500.00
Skupni izdatki	1.890.79
Ročna blagajna	47.86
Bančna bilanca	18.055.31
	\$20.002.96

Pregled vseh dohodkov in izdatkov te organizacije:

Skupni dohodki od 5. dec. 1942 do 31. dec. 1943	\$29.000.62
Skupni izdatki od 5. dec. 1942 do 31. dec. 1943	10.897.45
Bilanca	\$18.103.17

Joseph Zalar, blagajnik;
Mirko G. Kuhel, pomožni tajnik.

BESARABIJA IN BUKOVINA

Besarabija je svojevrstna dežela, kjer najdeš vse značilnosti zemeljske površine od gričev do stepe. Površina ozemlja je v glavnem valovito razčlenjena. Pred vojno je bilo tukaj 60 odstotkov površine zasejane, in sicer je rodila zemlja pšenice, koruzo, ječmen in rž. V južnem delu Besarabije pa prevladuje živinoreja. Imajo tudi vinograde, toda vino, ki ga daje ta trta, ni kaj prida okusno.

Bukovina (njeno ime prihaja od bukke) je agrarna dežela, njeni prebivalci se bavijo v glavnem s poljedelstvom in gozdarstvom. Zemlja rodi koruzo in pšenico, krompir, tobak in konoplje. Razvita je tudi živinoreja. Les izvažajo po rekah. Ta dežela ima tudi rude, zlasti žveplo in mangansko rudo. Zver sol.

Rusi prodirajo proti zapadu

Z nastopom zime, ki od dne do dne postaja hujša, so Rusi pričeli z novimi napadi, da uničijo nazijske tolpe. S polno silo so čete rdeče armade pričele pri (1) Čerkasiji s prodiranjem proti Romunski. Pri Kijevu (2) so Nemci vprizorili proti-napad, ki pa se jim je izjalovil, in njih izgube so bile velikanske. Zgornja mapa kaže najdaljšo točko, do katere so Nemci 12. julija preteklega leta prodrli, in kako daleč seže današnja fronta.

Na dnu morja je polno dragocenih rud

Med drugimi znanstveniki si je pridobil sloves s svojimi raziskovanji po morskem dnu tudi ameriški učenjak Charles Snowden Piggot. Posrečilo se mu je dokazati, da so v velikih morskih globinah velike množine radija.

Za svoja znanstvena raziskovanja si je izbral severni del Atlantskega morja med Novo Fundlandijo in Irsko. Morje je globoko tu do 5000 m in morskno dno je na debelo pokrito z usedlino gline. Neštete morske živalce, ki so seveda že davno okamenele, najraznovrstnejše kamene, kremenov pesek in tudi okamenele rastline pod glino razodevajo, da je ta usedlina na tem kraju že milijone let in milijone let. Piggot trdi, da je v tej morsk usedlini mnogo radija, in misli, da bi se dalo iz morskega dna na mnogo cenejši način pridobivati dragocene radij, kakor pa so to doslej delali iz kamenin na zemeljskem površju. Z novim načinom pridobivanja pa bi tudi cena radija lahko precej padla. Učenjak je dognal tudi to, da je radija mnogo, več na tistih mestih, ki so bolj oddaljena od suhe zemlje.

Poleg te dragocene rudnine pa je v morskem blatu še vse polno drugih rudnin, med katerimi zavzemajo prvo mesto kovine in sicer celo najdragocenejše, kakor zlato, srebro, baker, železo in cink.

Vsi ljudje na svetu zardevajo, kadar jih je sram

Čut sramu se kaže pri vseh človeških plemenih z rdečico na obrazu. Celo pri črnih in drugih temnopoltih ljudeh, pri katerih to skoro ne moreš zaznati, udari kri v glavo, prav tako kakor dobro vzgojena Evropka tudi v temi zardi, čeprav je v obeh omenjenih primerih izdajalska rdečica prav za prav brez smisla.

Pri črnih, ki imajo od ran brazgotine na obrazu, katere ostanejo dolgo časa svetle, lahko opaziš, kako jim barva u-

dari v obraz, ker se brazgotina zalije s krvjo.

Svetlopolti ljudje raje in hitreje zarde. Pri temnopoltih je izdajalska rdečica manj vidna in zato taki ljudje laže skrivajo svoje razburjenje.

Drugače pa je čut sramu seveda odvilen tudi od stopnje prirojenega, odnosno privzgojenega ostopčutja.

Medtem ko nekaterim ljudem kri komaj rožnato rdeče navdahne lica, bo druge v istih okoliščinah zalila temna rdečica do ušes. Nekateri ljudje zarde do vratu ali do prs, drugi pa v doslovnem pomenu besede od nog do glave.

Zdravniki vedo celo povedati o ljudeh, ki so v tem pogledu tako občutljivi, da jim rdečica zalije vsak del telesa, ki ga morajo v svrhu preiskave razgaliti.

Kako se Sibirci varujejo mraza

Sibirci se znajo tako kakor sploh prebivalci Rusije "bolje varovati mraza kakor pri nas. Oblačijo se v kožuhe, po večini v cenene ovčje kožuhe, v ruskih mestih pa v debelo vatirane plašče. Glave si pokrivajo s čepicami, ki so obložene s kožuho in ki se dajo potegniti čez ušesa in brado.

Rusi si obuvajo visoke klobučevinate škornje, ki so zelo topli. Klobučevinasta tla teh škornjev, dokler leži trd sneg, ne postanejo vlažna in noge so vedno suhe. Seveda nosijo tudi visoke usnjene škornje.

Tudi stanovanja so v Rusiji boljše zavarovana pred mrazom kakor pri nas. Med okna, ki so vedno dvojna, polagajo vato ali stare cunje ali papir, da zadržujejo prepih. Na to mašilo polagajo pogosto še majhne kose lesenega oglja, ki vsrkavajo vlagu. Sobe se zračijo z majhnimi odprtiniami visoko na oknih. Peči so zelo velike in imajo priprave, ki zapirajo prepihu pot, ko kurivo dogori in nastane žerjavica. Pogosto so te peči tako nizke in široke, da na njih lahko udobno spiš, kar ruski kmetje tudi radi delajo.

Ozeblin in drugih takšnih neprijetnih posledic mraza na telesu se lahko obvarujemo, če poskrbimo pravočasno za to. Ozeblina nastanejo pa rokav po

ŠKRAT

Pozabljivec

A: "Zakaj pa ste že tako pozabljeni? Vaš vlak se odpeljal šele čez dve uri."

B: "Vem. Toda jaz se zmotim, če ne bi bil pozabljen, kaj sem pozabil doma. Zanimam se preveč za postajo, se lahko vrnem po pozabljenih reči."

Kako naj se oblači debela ženska

Pri obleki naj pazi, da ni na obleko preveč kričala, da ma kolikor mogoče malo nakite in da je bolj preprosto naravnost. Debelca ženska naj ne nosi počez črtanih oblik, ker takle bleka jo naredi še debelejšo.

Zato naj bo previdna pri izbiri blaga. Četudi je črtasto rožnato blago moderno, naj raje izbere blago malo bolj temne barve in po dolgem črtasto, ker tako blago daje nekako večjo in vitkejšo postavitev. Debelca ženska ne bi smela imeti nikdar pasu na obleki, ker preveč poudarja bujne obline.

Ženska, ki ima močno oprazkolke in vrat, naj se ne oblači v obleke s kakimi žepki na prsih ali okroglim izrezom pri vratu, širokim pasom in podobno. Debelca ženska naj ima večji izrez okoli vratu v koničasti obliki in obleko narejeno v obliki jopice, ker to podaljša pas, ki je videti, tedaj život bolj vitkejši.

Tudi prekratko krilo ženske debelo, ker kratko krilo nekako zmanjšuje postavitev, ko da je videti ženska bolj debela, kakor je.

Širokim, debelim ženskam tudi ne pristojajo majhni klobuki, ker klobuk brez krajnjosti ali z majhnimi kraji napravijo obličje še debelejšo in širše. Tudi prenizka štula klobuka žensko majhno in debelo, visoka štula spet poudari belost obraza. Zato si izbere vedno bolj širokokrajni klobuk, da zožite obliko obraza. To nogavic ali čevljev ne nosite preveč živih barvah. Svetla barva nogavic ali čevljev poudarja debelost noge, medtem ko je v temnih nogavicah vidna vitkejša.

Ženska, ki ima močne roke, naj nosi ali dolge rokave, pač pa ne tako kratke, da se zapestja ali pa kratke do molca, ker rokavi, segajoči do zapestja, dajajo roki bel in okoren videz.

večini tedaj, če so nam rokavi pretesne, tako da ni med njimi in roko zračnega prostora. Velja za obuvanje. Noga nam preveč stisnjena v usnje, ki staja in ne more več greti.

Da mora vse hude primere zebelin in zmrazlosti obravnavati zdravnik, se razume samo sebi. Preden zdravnik ne doseže pa zmrazlega človeka ne smejo spraviti v toplo sobo. V hladnem prostoru ga moramo vidno sleči, ker se otrpli radi prelomijo. Telo je preveč utrjeno s snegom in hladnimi, vlažnimi curkami. Te tedaj, ko postanejo udje gibljivi, lahko pričnemo z umirnim dihanjem.

CIGANKA

POVEST IZ
DOMACIH
HRIBOV

Predstavniki:
Albin Hrovatin

(Nadaljevanje)

“Haha, plemenit človek; kje pa si to besedo ujela? Poslušaj, kaj ti pravim! S svojimi šestimi krizi sem dosti ljudi spoznala in sem prišla daleč okoli; toda zares dobrega moškega še nobenega nisem videla. Ni jih, ti rečem. Vsi, kar jih je, so sebični. Samo jemali bi, dajali pa nič. Od žensk terjajo najtežje reči in najhujše žrtve; hočejo, da jih ženske na rokah nosijo in jim strežejo ko angelci Bogu; da bi sami kdaj ženam kaj žrtvovali, jim hvalenost z dejanji pokazali, to jim še na misel ne pride. Čim bolj se žene žrtvujejo, tem bolj so moški lahkomišelniki, nezvesti, nevaležniki — oženjeni prav tako kakor samski, ali pa celo še bolj kakor samski.”

“Ali, botra, kako črno gledate! Ali vam je kak moški kdaj kaj žalega prizadel?”

“Ne, ne; to bi mi bila že posvetila! Za menoj so letali, dedci slinavi, da bi me bili dobili, pa še mezinca nisem kateremu pustila in ne le enemu sem jo okoli ušes zasolila. Z vsemi sem bila ko pes z mačkami; saj drugače ne zaslužiijo.”

“Botra, vsi pa vendar niso taki, kakor pravite.”

“Eden je kakor drugi. Poznam jih. Kakor petelin na strehi, tako so nestanovitni, pa že ni ko žolne so in po tobaku smrdijo. Napihujejo se kakor purmani, včasih pa spet slinijo po tisti lesni polži. Pavla, pametna bodi, dobro ti hočem, no-

benemu moškemu ne verjemi nobene besede; naj reče, kar hoče, verjemi, vsak le nase misli! Če se v katerega zagledaš, si izgubljen. Nič drugega si ne ukaš kakor bridkosti in tripljenje in razočaranje.”

Sočutno je gledala Jerca na dekle, ki je žalostno pobesilo glavo; potem je zopet začela:

“Pavla, ne zanašaj se na Ravnjaka in njegovo hvaležnost! Ravnjak se bo oženil in...”

“Za božjo voljo, botra,” ji je dekle seglo v besedo, “ko so mu mati umrli, se vendar ne more ženiti!”

“V dveh, treh tednih seveda še ne; toda čez pol leta ali čez eno leto se bo gotovo. Potem je amen in konec vse hvaležnosti. Če bi ti še ostal prijazen, bo žena postala ljubosumna in od hiše boš morala.”

“O Bog!” je kriknila Pavla in se je le po sili ubranila solz.

Kmalu se je zopet zbrala in rekla vsa iz sebe:

“Na prav nič se ne zanašam. Ampak tu ne ostanem več. Tu v bolnišnici se mi zdi, kakor da sem zaprta — in vendar nisem storila nič hudega. Botra, pustite me domov! Vzemite me s seboj!”

“Če na vsak način hočeš, pa pojdi!” je odvrnila Jerca. “Nedolžnega človeka res ne smejo zapirati. Malo še počakaj! Z zdravnikom bi še rada govorila dve, tri besede.”

Zdravnik ni Pavli nič posebno branil, da bi ne smela domov. Na novo jo je obvezal, ji

Moštvo pri letalskem oddelku dobiva treningo v Colorado

U. S. armada je visoko na coloradskih hribi ustanovila novo bazo za treningo moštva pri letalskem oddelku. Na levi strani slike vidite kako se vojaki vadijo v hoji s takozvanimi “snow shoes.” Na desni strani se jih pa uči postavljanja zavetišč, ker je na visokih hribi sapa premočna, da bi se postavilo navadne šotore.

PLAN LARGE SCALE R. A. F. BOMBER OPERATIONS

ENGLAND—Air Chief Marshal, Sir Arthur Harris, (center) is shown with his staff studying maps and reconnaissance photos as they plan a huge scale R. A. F. bombing raid over enemy territory. Berlin has been steadily bombed and other industrial centers are being hit hard.

Dekle zmagalo v tekmi

17-letna Naomi Riordan, učenka Pasadena Junior kolegija, California, je bila v letni tekmi Tournament of Roses, izbrana “kraljica vrtnic” za leto 1944.

svečeval se to in ono ter se prijazno poslovil.

Jerca je najela voz in uro potem sta se s Pavlo že vozili iz mesta, najprej še na Glinje, kjer je imela popravka opravke, in potem naravnost proti Bistrici.

Istega dne je bil tudi Ravnjak. Prav tedaj, ko sta prišel več pri dnevu na Ravnje,

VOICE FROM THE FRONT

rada bila doma, preden ulije.” je že zakurjeno. Sveži zrak je čez nekoliko časa je pridrvela Kristina in zavpila pri durih: “Ježeš Marija, nikjer je ni. V kamri je ni in nikjer v hiši je ni. Povsod sem jo iskala.”

“V tem dežju in ponoči vendar ni kam odšla,” je menil Ravnjak v skrbeh.

(Dolge prihodnje)

Zračenje stanovanj pozimi

Pravilno zračenje stanovanja je tudi umetnost. Predvsem moraš vedeti, da gre segreti zrak vedno pod strop in da se toplota drži pod stropom, od tal pa zmerom pritiska hladnega zraka. Če le za kratko časa odpremo okno, se soba ne more dobro prezračiti. Zato moramo vedno napraviti v sobi prepih, če hočemo res dobro prezračiti.

Če pa v sobi ne moreš napraviti prepiha, tedaj imej okno odprto vsaj 10 minut, da se bo dobro prezračilo. Napačno je mnenje, da se soba preveč ohladi in da je vsa kurjava zastoj, če prezračiš sobo med tem, ko

PRODUCE AND CONSERVE
SHARE AND PLAY SQUARE
FOOD
FIGHTS for freedom

V blag spomin

ob prvi obletnici kar je umrl moj ljubljeni brat

Joseph Podboršek

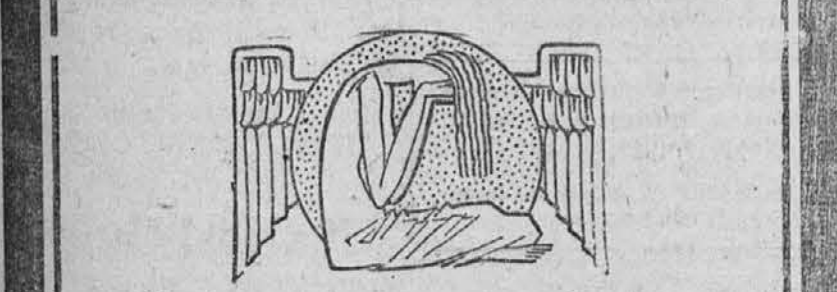
Zatisnil je svoje blage oči dne 12. januarja 1943.

Eno leto je poteklo, odkar je zamrl Tvoj glas, ter je prenehalo biti Tvoje zlato sree. Eno leto je odkar smo Te položili v hladni grob, kjer spiš večno, nezdramno spanje. Moje sree pa je žalostno, vsaj si bil tako dober in blag, ter si moral umreti v najlepši moški dobi.

Naj Ti bo ohranjen blag spomin!

ŽALUJOČI BRAT FRANK

Cleveland, Ohio, 12. januarja 1944.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z žalostnim srcem naznanjamo prijateljem in znancem žalostno vest, da je umrl v bolnišnici za pljučnico soprog in oče

PETER SMRDEL

Pokojnik je preminil dne 21. decembra leta 1943. Star je bil 57 let in je bil doma iz Lokve pri Divači na Primorskem.

Najlepša hvala vsem, ki ste položili tako krasne vence in sveže cvetlice h krsti mojega soproga in očeta. Enako hvala vsem, ki ste darovali v denarju.

Iskrena hvala vsem, ki ste prišli pokojnika pokropiti in pogrebcem, ki ste nosili krsto ter vsem, ki ste se udeležili njegovega sprevoda.

Hvala vsem, ki ste dali automobile na razpolago brezplačno pri pogrebu.

Hvala pogrebniku Joseph Zele in Sinovi za vso naklonjenost in vsestransko pomoč ter za izvrstno urejen pogreb.

Se enkrat vsem skupaj hvala!

Ti, dragi soprog in oče, počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška zemlja!

Žalujoči ostali:

Antonia, soproga;
Aloysius, Anton, Ludwig, Jack, sinovi;
Stephanie, Rose, Hermine, Lillian, Elizabeth, Margaret, hčere
Fanny Vogel, sestra
dve vnukinji in trije vnuki.

Cleveland, O., dne 12. januarja, 1944.

Ako iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebsčine

ne pozabite najprej pogledati v kolono naših malih oglasov!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO ... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Enakopravnosti

GOSPA VERA

FRANCE BEVK

(Nadaljevanje)

In kolikokrat je zazvenelo v oknu in je zagledala blede obrze, ki je hrepenel samo po eni besedi in naredil vso dolgo pot, se plazil skozi vas in se skrival v senci, da ga fantje niso izsledili?

Kolikokrat tisoč besedi je bilo zapisanih na pismih, ki so bila vsa z zlatom obrobjena in so govorila samo ljubezen in hrepenenje, večje od dne do dne.

Pisma so bila sugestivna, rože, skrbno izbrane in stisnjene med liste, so govorile sru, govorili so darovi, govorile so izmučene poti v polnočnih urah.

Polagoma, vendar prej nego se je zavedla, je vzrasel v njenem srcu ogromen plamen in je izpolnjeval slednjo njeno misel, da je pretrgala vse stike s svojo okolico in je posvetila vsako svojo misel njemu.

Prej je bilo spoštovanje do njegovih žrtv, ki jih je delal iz ljubezni do nje, zdaj je govorila ljubezen sama.

Neke noči se je nagnila k njegovemu izmučenemu obrazu in pričela plakati.

Vpraševal jo je nežno, kaj ji je in mu ni znala odgovoriti. Šele ko jo je vprašal: "Ali me ljubiš?", mu je prikimala.

Takrat je zapečatila svojo besedo in jo je držala. In Bog ve, kaj vse se je tedaj godilo in sklepalo v njeni notranjosti; tega se danes ni mogla več spominjati.

15.

Tisto noč, ko jo je moževa roka zavrnila, je zopet začel obrat v ženi. Bila je prepričana, da jo je mož varal z drugo žensko, dasi tudi je bil pod noč le borih deset minut odsoten.

Njeno nevoljo in trudnost je pripisovala drugim vzrokom, kot so v resnici bili. Tisto, kar se je zgodilo, je občutila kot razžaljenje, ki ga ne moreta izbrisati ne beseda in ne poljub.

Zjutraj ni govorila z možem. Opoldne mu je postavila slabo jed na mizo. Po večerji je šla v spalnico.

Svoje sklepe je menjala vsak hip. Jedva je bila v spalnici, že

se je vrnila zopet v kuhinjo. Mož je sedel na verandi. Na kolenih mu je ležal časopis, roke so ležale prekrižane na njem.

Gledal je v nasprotno steno, kjer se je vrstila vrsta kuhinj ena nad drugo. Njegov obraz se je držal na smeh, nagnil je glavo in zdelo se je, kot da je nekemu prikimal.

Vera ga je opazovala. Stopila je bliže in se vzpela na prste. V drugem nadstropju stoji ob oknu kuhinje mlada belopolta gospa in pomiva posodo. Ta ženska je poročena že dve leti; njen mož nosi njenega zdravega otroka v naročju in mu prepeva pesmi, njegova žena pa pogleduje na tujega moža in se razkazuje brez sramu.

Vera je videla v njenih pogledih poželjenje, prešustvo z okna na okno, od stene do stene. Kaj sta si dopovedovala s temi pogledi in skrivnimi znamenji? Morda je bil to porog. Morda ni preteklo pol ure, ko sta jo skozi polzaprté oknice z one strani opazovala v to stran, kaj dela?

Pretehtala je vse možnosti. V njenem srcu se je zgostil težek, za pest debel kamen, ki jo je težil ko ogenj.

Mož je ni videl, ko je stala za polodprtimi vrati. Zdelo se je, da gleda v časopis, a se izpod čela ozira na ono stran in z namenji črkuje besede, ki jih hoče povedati. Čemu tedaj se je ona vlačila ozrla trikrat po njem? Ali nima svojega moža? Ko je nesla pomito posodo proč, se je vrnila še enkrat, da je pomila okno. Nato je še enkrat, da je pogledala na dvorišče.

Brez vzroka, samo da se je ozrla z dolgim pogledom od hiše do hiše. Zdaj tudi Krševan ni skrival pogleda.

Gospa na drugi strani je zaprla okno in se ozrla še enkrat; Krševan je gledal v zaprto okno. Vera se je sedela na stol.

Ko je mož stopil v kuhinjo, jo je našel blede, vso spremenjeno. Ponudil ji je vode; ni je sprejela. Borila se je z jokom, a ni mogla jokati.

"Kaj ti je?"

Odklonila je vprašanje z roko in ni mogla odgovoriti. Kakor da bi jo neznana teža pritiskala k tlom se je sklonjena v dve gubi vlekla v spalnico.

16.

Krševan ni ljubil burnih vpriporov. Vendar ga ni nobena stvar spravila iz ravnotežja, slednjo je hotel dognati do dna. Prazne strahove je sovražil iz dna duše.

Svoje žene ni mogel doumeti. Njeno vedenje ga je plašilo in vznemirjalo, da se v sanjah ni našel pokoja. Vedel je, da jo je obvladalo bolešno ljubosumje. Premislil je sebe do dna in je spoznal zatrdno, da žena nima vzroka za to.

Toda saj ni treba, da ima ljubosumje vzrok. Ono je zgrajeno na laži, na bujni domišljiji.

DEKLETA IN ŽENE. — Če ste namenjene kupiti kožuh (Fur Coat) za drugo ali še za to zimo, vas opozarjam, da kupite istega kakor hitro vam je mogoče, radi gotovega vzroka, katerega ne morem tukaj omeniti. Ne recite pozneje, da vas nisem opozoril.

Sedaj je tudi najboljši čas, da si naročite fino spomladansko STERLING suknjo ali Suit direktno iz tovarne, če želite iste dobiti za VELIKONOČ. Ne pozabite, da so to vojni časi. — Vam se priporočam

BENNO B. LEUSTIG

1034 Addison Rd. — ENDicott 3426 ali ENDicott 2920

FROM JUNGLE TO AIR FIELD IN RECORD TIME

Official U. S. Navy Photograph

SOMEWHERE IN THE SOUTH PACIFIC—Working with assembly-line precision, ground men load bombs into a TBF at a secret coral island air field—one of the jumping off places for the current South Pacific Allied offensive. Fourteen days before this bomber field (shown in photo above) was completed there was nothing on this spot but coconut palms and jungle. Cord-wood fashion, bundles of steel landing mat are unloaded from ship to beach to air field and many sections have planes rolling on them by nightfall of the same day. This sudden transition is made possible by the use of steel mats, many of which are made by United States Gypsum company, which has converted for the duration from the production of metal lath for gypsum plaster walls and ceilings of buildings to landing mat, expanded metal and steel gratings used widely in ships, airplanes and other vital war equipment.

Na posvetovanju radi preteče stavke

J. J. Aronson, zastopnik New York Central železnice (na desni strani slike), in J. J. Pelley, predsednik Association of American Railways, sta dospela v Washington na posvetovanje v Beli hiši, v prizadevanju, da bi se preprečilo pretečo železniško stavko. Delavci železnice so zahtevali \$3 meznega povečanja na dan.

in raste in se večja samo iz sebe.

Ko je odšla žena ta večer brez besede v spalnico, je ob stal Krševan v kuhinji, pomislil nekaj trenutkov in sedel na stol. Mračno je zrl pred se in podprl glavo.

"Kaj sem ji naredil?" se je vprašal.

"Nič", si je odgovoril. "Ljubosumnost, ljubosumnost!" je tožil bridko v svoji duši.

"Bolna je!" je govoril pomilovalen glas iz njega.

Nato je prislunil, ali ne joče. V sobi je bilo vse tiho. V uri je nekaj stokal, dekla iz petega nadstropja je pela pesem "o ljubezni, ki ne mine."

"Kaj naj storim?" je vprašalo obupno iz njega in že je imel odgovor:

"Vse sem poskusil."

V resnici se je zavedel, da ni poskusil še ničesar. Molčal je, le enkrat je govoril odkrito; ni dokazoval, ni prepričeval.

Kaj naj dokazuje? Kaj naj prepričuje? Dejanje je mogoče dokazati, dobro ali slabo; tega, česar nisi nikoli storil, ni mogoče dokazati. To strašno logiko, ki je v enaki meri komična kot tragična, je Krševan živo občutil. Neznosno stanje je postalo s tem hipom brezupno. In vendar je želel dokazati, dokazati! Hotel bi, da je v eni osebi toženec, tožitelj in sodnik obenem.

"Obtoženi sem, da ste varali svojo ženo..." Dolga pesem brez naglasa in oddiha.

"Ni res, gospod sodnik! Obrekovan sem; prosim, da me branite pred obrekovalci..."

"Pripljite priče!"

In priče ni, ker jih ne more

biti. "Priča, da nisem varal, so vsi ljudje."

Sel je v spalnico. Zena je sedela pred zrcalom in podpirala glavo z levico, desnica je ležala na kolenu. Ni bila solzna; čuden blesk je ležal v njenih zenicah.

Ni ga pogledala. Čez lice jo je nekaj spreletelo, kot da je globoko zaničevanje zagorelo v duši.

Krševan se je uprl s hrbtom proti končnici zakonskih postelj in se je gledal v zrcalu. Zdel se je sam sebi smešen. Z rokami v žepu se je meril, blede, nekoliko zastarele.

Spomnil se je na večer njune poroke. Oba sta stala pred tem zrcalom, naslonjena drug na drugega. Vsa srečna sta se gledala in smejala. "Glej," je dejala tedaj ona, "kako sva drug za drugega ustvarjena."

"Res", je dejal on in jo je poplajal za globoko spoznanje s poljubi.

Smešno! Zdaj sta bila pred istim steklom, ki ima lastnost, do vsrka podobne ljudi in se jim roga. Oba sta temna in Bog ve, kaj snujeta duši tajnega in nemogočega. "Kako nisva drug za drugega ustvarjena?" mu je ušla misel in zdrnil se je ob nji.

Spomin na davno sliko v zrcalu mu je obudil nežnost v srcu. Bilo mu je nečesa žal; česa,

PLEASED WITH TEST RUN AT SEA

Official U. S. Navy Photo

The skipper of the mighty French battleship Richelieu (name not supplied) chats with the British and American Liaison officers aboard his reconconditioned vessel during a recent test run at sea. The ship, damaged in battle at Dakar, now is back in place at the head of the Free French Fleet fighting with the Allies. She was repaired at a U. S. port and her fire power is bigger than before.

sam ni vedel; nečesa, česar on ni storil.

"Verica!" je poklical.

Ni se ozrla, ne zganila ustnic.

"Verica!"

Tudi zdaj se ni ozrla. Le dejala je: "Kaj hočeš?" Njena beseda je bila mrzla.

"Kaj ti je? Razodeni, kaj ti je? Zgovoriva se, saj ni mogoče živeti tako!"

"Ne, ni mogoče; imaš prav!"

Zajela je sapo, nosnice so ji vztrepetale.

"No, vidiš. Tedaj..."

"Sebi govori to. Ali sem jaz kriva?"

"Ali misliš še vedno; ali ti diš še vedno?" Krševanu je zastajala beseda na jeziku.

"Jaz tebi nisem bila nezvesta." Merila ga je s težkimi očmi.

"Kako naj ti dokažem? Kaj naj ti rečem? Katere priče naj ti pripeljem? — Povej, kako, kdaj, ob kateri uri in priliki? Dokazal bom, da ni res. Ti sanjaš, ti si domišljaš!"

"Ti lažeš! Ti lažeš! Ti varajaš!"

"Ne varam. Povej, kar veš govori!"

(Dalje prihodnjič)

NAZNANILO — Delničarjem in društvom-delničarjem

"Slovenskega delavskega doma"

15335 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio

Redna letna delničarska seja Slov. del. doma se vrši v

petek, dne 28. januarja, 1944

Pričetek ob 8. uri zvečer.

Direktorij Slov. del. doma.

REDNA LETNA DELNIŠKA KONFERENCA

SLOVENSKEGA NAR. DOMA NA ST. CLAIR AVE.

Tem potom se obvešča vsa naša slovenska društva, ki so delničar SND, in posamezne delničarje Slov. nar. doma na St. Clair Ave., da se bo vršila REDNA LETNA DELNIŠKA KONFERENCA

v četrtek dne 13. jan. 1944

v avditoriju SND. — Pričetek ob 8. uri zvečer. Vabljeni so vsi od društev izvoljeni zastopniki in pa posamezni delničarji, da se te konferenice udeležijo.

To obvestilo se naj smatra za uradno vabilo Za direktorij SND: JOHN TAVČAR, taj.

Za delavce

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj. šest večerov na teden

DOWNTOWN:
750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:

1588 Wayne Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priklasite

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

Mali oglasi

IŠČE SE

stanovanje s 4 ali 5 sobami in kopalnico; na ali v bližini St. Clair Ave. Zeli se stanovanje za takojšnjo vselitev. Kdor ima za oddati, naj pokliče HE. 1254.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

CE POTREBUJETE

novi streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite na nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service

1106 St. Clair Ave.

CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

Farmers Poultry Market

Vogel SUPERIOR in E. 43rd St. KOKOSI, RACE, GOSKE, PURMANI IN JAJCA
Prodajamo na debelo za očetne in priredbe.

Sobo

se odda v najem enemu ali dveh poštenima slovenskima ali hrvatskima dekletoma. Ledenica in vse udobnosti. Vpraša se na 674 E. 97 St., od 5. ure popoldne naprej.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežila. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.

6122 St. Clair Ave.

HE 2730

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENDicott 3113

Za delavce

DELAVCI

Za delo znotraj in zunaj

Dobra plača od ure

The White Motor Co.

858 E. 79 St.

NEDRŽAVLJANI

HOTEL STATLER

ima službo za

BUS BOY—Terrace Room OPERATORJA ZA STROJ ZA POMIVANJE POSODE PORTERS

Zglasite se na TIME OFFICE, E. 12 St. soba št. 335-9-5 pop.

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na EMPLOYMENT OFFICE 1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

DIP TANK BARVARJI

TRUCKERS

STROJNI RIVETTERS

RIVETTERS POMAGAČI

STROJNI OPERATORJI

in

POMOČNIKI

SHEAR OPERATORJI

Drugi in tretji šift

Plača od ure

The Cleveland Tractor Co.

19300 Euclid Ave.

Mali oglasi

NAPRODAJ

je hiša za dve družini; 11 sob, dve garaže. Nahaja se v slovenski naselbini blizu Holmes Ave. Cena samo \$6,100.

MATT PETROVICH

Real Estate & Insurance
253 EAST 151 ST.
KE. 2641 ali GL. 0422

Pridite in oglejte si našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies." PARKWOOD HOME FURNISHINGS 7110 St. Clair Ave. Odprto ob večerih

DEKLETA IN ŽENE. — Če ste namenjene kupiti kožuh (Fur Coat) za drugo ali še za to zimo, vas opozarjam, da kupite istega kakor hitro vam je mogoče, radi gotovega vzroka, katerega ne morem tukaj omeniti. Ne recite pozneje, da vas nisem opozoril.

Sedaj je tudi najboljši čas, da si naročite fino spomladansko STERLING suknjo ali Suit direktno iz tovarne, če želite iste dobiti za VELIKONOČ. Ne pozabite, da so to vojni časi. — Vam se priporočam

BENNO B. LEUSTIG

1034 Addison Rd. — ENDicott 3426 ali ENDicott 2920

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE.

ENDicott 0583

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljeni za najboljšo postrežbo.

COLLINGSWOODSKI URAD:

452 East 152nd Street

Tel: KENmore 3118